

SKRYPT

WIEDZY O REGIONALNYM PROGRAMIE OPERACYJNYM
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO I FUNDUSZACH EUROPEJSKICH

egzemplarz bezpłatny

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Twój pomysł, europejskie pieniądze

WSTĘP

Polska od niemal 10 lat należy do Unii Europejskiej, ale czy tak naprawdę wiemy czym ona jest i co nam daje?

Historia integracji europejskiej zaczęła się w 1951 roku, od porozumienia Francji, Niemiec, Włoch, Holandii, Belgii i Luksemburga. Później dołączyły do nich kolejno: Dania, Irlandia i Wielka Brytania (1973 r.), Grecja (1981 r.), Portugalia i Hiszpania (1986 r.), aż w roku 1993 powstała Unia Europejska (UE). Potem do Wspólnoty przystąpiły kolejne państwa. Polska jest jej członkiem od 2004 roku, a obecnie należy do niej 28 państw.

Dzięki UE państwa mogą mówić jednym głosem i są lepiej słyszalne. Liczy się ona bardziej na arenie międzynarodowej niż pojedyncze państwa. Wspólne elementy prawa ułatwiają codzienne życie. Może następować łatwa wymiana towarów, usług i ludzi. Na terenie Unii Europejskiej jej mieszkańcy podróżują bez paszportów.

Wszyscy członkowie wpłacają składki do jednej kasy. Są one uzależnione od zamożności i wielkości danego państwa. Jednocześnie państwa członkowskie muszą dostosować swoje prawo i politykę do wymogów unijnych. Wspólne pieniądze są rozdzielane dla najbardziej potrzebujących, aby wyrównać poziom życia wszystkich mieszkańców. Służą też do wspierania wybranych dziedzin gospodarki, ważnych z punktu widzenia sytuacji na świecie.

Polska, będąc członkiem UE, w latach 2004-2006 wpłaciła 4,65 mld euro, a dostała 12 mld euro. W latach 2007-2013 wpłaciła 25,5 mld euro a otrzymała około 68 mld euro. Ze względu na powierzchnię naszego kraju oraz dużą różnicę w rozwoju gospodarczym dostaliśmy najwięcej pieniędzy ze wszystkich państw.

W latach 2004-2006 polskie województwa korzystały głównie ze ZPORR, czyli Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, dzięki któremu nasze władze rozdzielały pieniądze pochodzące z Unii Europejskiej w tym okresie.

W ramach tego programu Lubelszczyzna otrzymała ponad 815 milionów złotych na przeszło 1000 różnych projektów. Za te pieniądze wybudowano drogi, oczyszczalnie ścieków, wodociągi, zbudowano pływalnie i sale gimnastyczne, wyremontowano szkoły, szpitale czy parki, wsparto dużą liczbę firm, przeszkolono mnóstwo ludzi, odnowiono zabytki, stworzono nowe atrakcje turystyczne oraz wiele, wiele innych inwestycji.

ZPORR jednak się skończył, a z kolejnego unijnego budżetu na lata 2007-2013 pieniądze trafiły do różnych programów. Dla województw przygotowano Regionalne Programy Operacyjne. Dzięki temu każdy region mógł samodzielnie decydować na co przeznaczy fundusze z RPO.

Województwo lubelskie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) otrzymało w latach 2007-2013 prawie 5 miliardów złotych na ponad 2500 projektów. Te środki zostały przeznaczone na budowę i remont dróg, budowę lotniska, jeżdżące po regionie szynobusy, odnowę zabytków kultury. Wybudowano stadiony, boiska i pływalnie, dofinansowano instalację kolektorów słonecznych, wykorzystujących odnawialne źródła energii, wsparto projekty naukowe, powstało wiele nowych firm, a istniejące otrzymały szanse na poprawę konkurencyjności. Zbudowano nowe ścieżki rowerowe, zakupiono nowoczesne autobusy, rozbudowano ZOO w Zamościu, wsparto ośrodki medyczne i edukacyjne, dofinansowano wydarzenia kulturalne i projekty turystyczne.

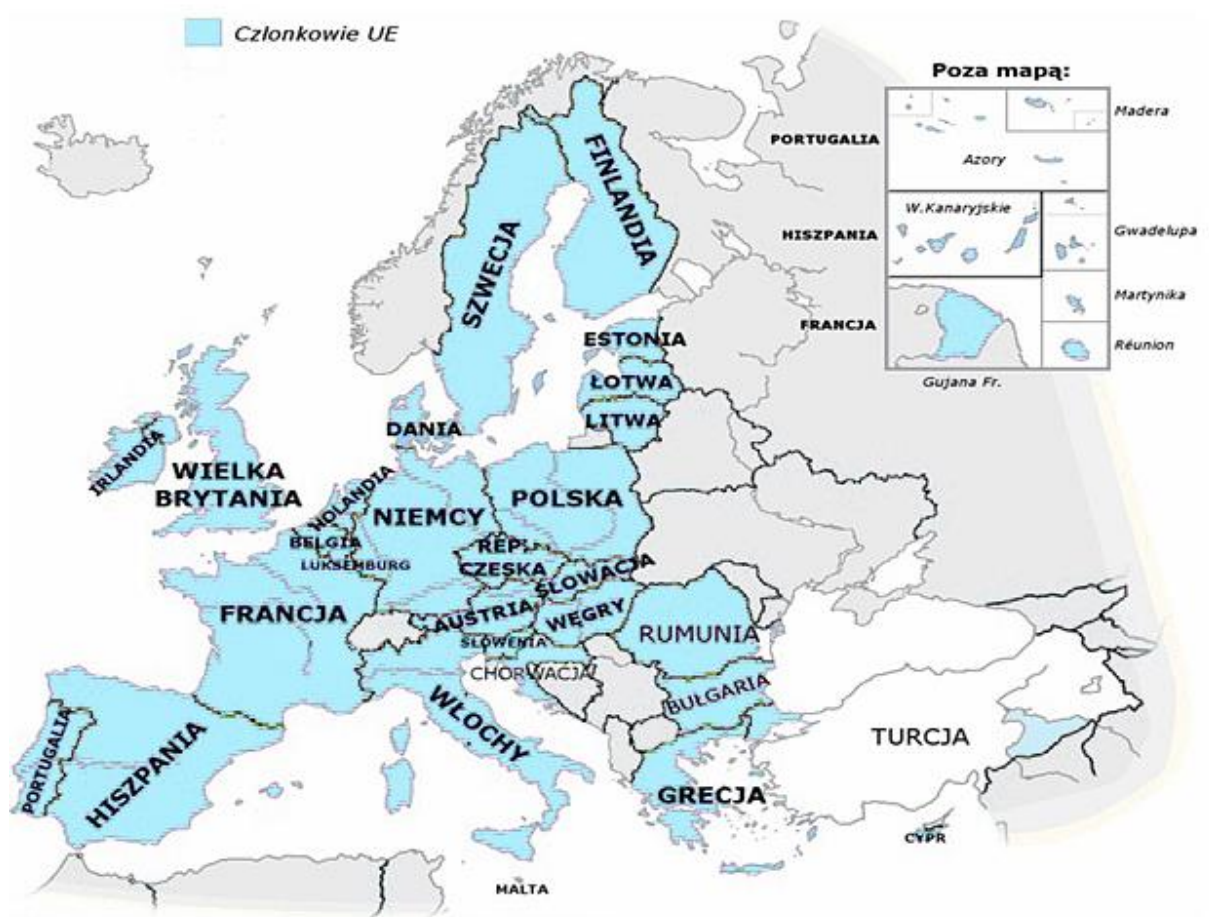
Nowe środki unijne, jeszcze większe niż do tej pory, już wkrótce trafią do Polski i będzie można z nich skorzystać planując kolejne inwestycje.

POLSKA W UNII EUROPEJSKIEJ

Historia integracji europejskiej zaczęła się w 1951 roku, od porozumienia Francji, Niemiec, Włoch, Holandii, Belgii i Luksemburga. Później dołączyły do nich kolejno: Dania, Irlandia i Wielka Brytania (1973 r.), Grecja (1981 r.), Portugalia i Hiszpania (1986 r.), aż w roku 1993 powstała Unia Europejska, składająca się z 12 członków. Potem do UE przystąpiły kolejne państwa:

- 1 stycznia 1995 r.: Austria, Finlandia i Szwecja;
- 1 maja 2004 r.: Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry;
- 25 kwietnia 2005 r.: Bułgaria i Rumunia;
- 1 lipca 2013 r.: Chorwacja.

Obecnie do UE należy 28 państw (patrz mapka poniżej).

Źródło: Opracowanie własne za www.wup.kielce.pl

Unia Europejska pozwala jej członkom skuteczniej dbać o swoje interesy, dlatego państwa te bardziej liczą się na świecie. Życie mieszkańców UE ułatwia spójne prawo, bo państwa członkowskie muszą dostosować je do wymogów unijnych. Może następować łatwa

wymiana towarów, usług i ludzi. Na terenie Unii Europejskiej jej mieszkańcy podróżują bez paszportów. Wszyscy członkowie wpłacają składki do wspólnej kasy. Są one uzależnione od zamożności i wielkości danego państwa. Wspólne pieniądze są tak rozdzielane, aby wyrównać poziom życia wszystkich mieszkańców UE. Służą też do wspierania wybranych dziedzin gospodarki, ważnych z punktu widzenia sytuacji na świecie.

Polska przystąpiła do Unii Europejskiej 1 maja 2004 roku. Efekty integracji są bardzo pozytywne, a najwięcej plusów można dostrzec w sferze współpracy handlowej z państwami UE oraz w rolnictwie i rozwoju regionalnym. Polska wykorzystała swoją szansę, budując silną gospodarkę, a członkostwo we Wspólnocie okazało się doskonałym zabezpieczeniem przed niekorzystnymi zmianami na świecie.

Dzięki obecności w Unii Europejskiej Polska otrzymała możliwość korzystania ze środków polityki spójności (fundusze strukturalne i Fundusz Spójności), mającej na celu zmniejszanie różnic pomiędzy wszystkimi unijnymi państwami, co zdecydowanie wpłynęło na rozwój naszego kraju. W okresie 2004–2006 było to około 12 mld euro, natomiast w latach 2007–2013 przypadło dla nas ponad 68 mld euro. Środki z polityki spójności przeznaczone zostały na projekty z zakresu infrastruktury transportowej, ochrony środowiska, wspierania małych i średnich przedsiębiorstw, zwiększania aktywności zawodowej osób bezrobotnych.

Przystąpienie Polski do UE przyczyniło się do wzmocnienia pozycji naszego kraju w świecie, budowania dobrych relacji z państwami członkowskimi i państwami spoza Unii Europejskiej, w tym sąsiedzkimi oraz udziału we współpracy regionalnej i działalności na forum organizacji międzynarodowych. Jednocześnie członkostwo Polski w UE stało się impulsem do zmian polskiej polityki zagranicznej – zysaliśmy możliwość aktywnego współtworzenia polityki Unii Europejskiej wobec świata.

Dzięki pomocy finansowej z UE dynamicznie rozwija się w Polsce transport drogowy. Zrealizowano wiele ważnych inwestycji, w tym autostrady. Unijnym wsparciem objęto również budowę i modernizację dróg ekspresowych oraz realizację wielu projektów drogowych o charakterze regionalnym i lokalnym. Ze wsparcia funduszy UE korzystał też transport kolejowy.

Wejście Polski do Unii Europejskiej znacznie poprawiło także sytuację na wsi. Wprowadzenie wspólnej polityki rolnej poprawiło sytuację finansową rolników, którzy tak jak ich koledzy z UE otrzymali wsparcie dla prowadzonych działalności. Zniesienie barier handlowych między Polską a Wspólnotą pokazało wysoką konkurencyjność krajowych

produktów rolnych i spożywczych. Odnotowano także pozytywne tendencje w zakresie poprawy stanu środowiska.

Jednym z pośrednich efektów przystąpienia do UE było zwiększenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ). Polska stała się wiarygodnym i stabilnym partnerem, a to podniosło jej atrakcyjność i konkurencyjność.

Jednym z najbardziej widocznych rezultatów obecności Polski w Unii Europejskiej jest napływ pomocy finansowej dla polskich samorządów i przedsiębiorstw. Jest to głównie wsparcie w postaci realizacji tzw. programów pomocowych.

W latach 2004-2006 województwa korzystały głównie ze ZPORR, czyli Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, w ramach którego w tym okresie polskie władze rozdzielały pieniądze pochodzące z Unii Europejskiej.

W kolejnych latach, czyli od 2007 do 2013 roku, ważnym źródłem unijnego finansowania rozwoju regionów stały się Regionalne Programy Operacyjne, zarządzane przez Urzędy Marszałkowskie w każdym z 16 województw.

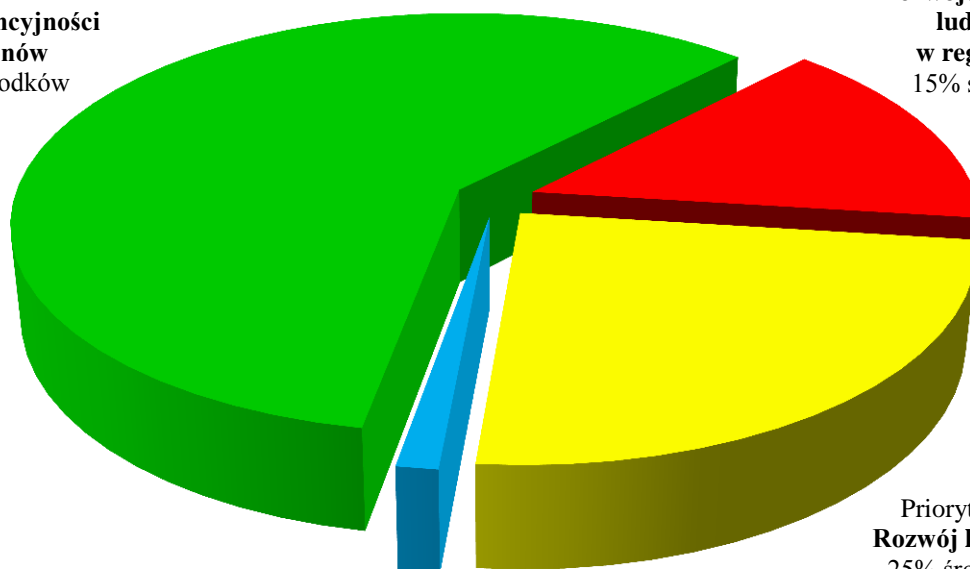
ZINTEGROWANY PROGRAM OPERACYJNY ROZWOJU REGIONALNEGO 2004-2006

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004–2006 był pierwszym dużym programem finansowym adresowanym bezpośrednio do poszczególnych regionów naszego kraju. Jego głównym celem było zwiększenie konkurencyjności Polski oraz stworzenie warunków, w których każde z województw będzie miało jednakowe możliwości rozwoju w obszarach gospodarki, kultury czy stosunków międzyludzkich. Aby to osiągnąć, program podzielono jak tort na cztery kawałki, które fachowo nazwano priorytetami (patrz schemat poniżej).

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004-2006

Priorytet 1:
**Rozbudowa
i modernizacja
infrastruktury
służącej
wzmacnianiu
konkurencyjności
regionów**
59% środków

Priorytet 2:
**Wzmocnienie
rozwoju zasobów
ludzkich
w regionach**
15% środków

Priorytet 4:
Pomoc techniczna
1% środków

Priorytet 3:
Rozwój lokalny
25% środków

Głównym celem Priorytetu 1 było podniesienie atrakcyjności poszczególnych regionów Polski poprzez podkreślenie ich mocnych stron. W województwie lubelskim działania te skupiły się głównie na zwiększeniu możliwości inwestycyjnych regionu oraz polepszeniu

warunków życia mieszkających tu ludzi, np. dzięki rozbudowie sieci dróg oraz modernizacji środków komunikacji. Przykładami takich przedsięwzięć są m.in.: remont drogi z Białej Podlaskiej do Wisznic, przebudowa alei Jana Pawła II w Lublinie, ulic Łącznej i Dęblina, czy poprawa transportu publicznego w Białej Podlaskiej.

Droga wojewódzka nr 812 między Białą Podlaską a Wisznicami

Zadbano o środowisko naturalne, m.in. dzięki budowie lub modernizacji wodociągów i kanalizacji albo remontom oczyszczalni ścieków w Siennicy Różanej, Białej Podlaskiej, Biłgoraju czy w gminie Łuków. Poprawiono również wały na rzece Chodelce.

Miejska oczyszczalnia ścieków w Biłgoraju

Dofinansowano szpitale, szkoły i biblioteki, jak np. Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. H. Łopacińskiego w Lublinie. Wsparto także kulturę i turystykę, w tym przeprowadzono część renowacji Archikatedry Lubelskiej.

W ramach tego priorytetu wsparto również straż pożarną w Świdniku i Janowie Lubelskim oraz usprawniono systemy informatyczne samorządów powiatu parczewskiego. Zakupiono ambulanse wraz z wyposażeniem dla pogotowia w Hrubieszowie i Tomaszowie Lubelskim oraz dofinansowano Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej i szpital w Świdniku.

Nowe karetki pogotowia dla szpitala w Tomaszowie Lubelskim

W Priorytecie 2 postawiono na stworzenie szeroko rozumianego rozwoju, tak na poziomie jednostkowym, jak i grupowym. Szczególne znaczenie miały działania skierowane do osób zagrożonych bezrobociem, mające na celu nauczenie ich nowych zawodów oraz przekwalifikowanie osób odchodzących z rolnictwa. Starano się zwiększyć mobilność mieszkańców regionu i dostosować ich kwalifikacje zawodowe do sytuacji panującej na rynku pracy. Umożliwiono podjęcie nauki w liceach i na studiach wyższych osobom pochodzącym z obszarów wiejskich oraz małych miast.

Realizacja działań w ramach Priorytetu 2 dotyczyła też promocji przedsiębiorczości oraz wzmocnienia współpracy między przedsiębiorstwami, a podmiotami naukowymi. W sumie przeszkolono ponad 30 tys. osób oraz wsparto 760 firm.

Priorytet 3 był nastawiony na wzrost aktywności społecznej i gospodarczej obszarów zagrożonych marginalizacją, a także włączenie ich w procesy rozwojowe kraju i Europy. Wspierano głównie obszary wiejskie i małe miasta do 20 tys. mieszkańców. Inwestowano

w lokalne instytucje ochrony zdrowia, uczelnie, szkoły i sale gimnastyczne, czego przykładami są m.in.: modernizacja obiektów AWF Biała Podlaska oraz Politechniki Lubelskiej, budowa sali gimnastycznej w Białopolu, czy remont zespołu szkół ponadgimnazjalnych w Tomaszowie Lubelskim.

Sala gimnastyczna w Białopolu

Podjęmowane działania miały również na celu zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich dla inwestorów lokalnych i zewnętrznych, tworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw, czy zapobieganie problemom społecznym.

Odnowiono opuszczone i zaniedbane miejsca, przywracając im dawny blask. Warto wymienić tu zagospodarowanie terenów po jednostce wojskowej w Puławach, odnowę części Starego Miasta w Zamościu, przebudowę rynków w Szczebrzeszynie i w Międzyrzecu Podlaskim, remont pałacu w Kluczkowicach, modernizację uliczek w Kazimierzu Dolnym, czy poprawę Parku Zdrojowego w Nałęczowie.

Park Zdrojowy w Nałęczowie

Realizowane projekty wspierały również rozwój przedsiębiorstw.

Pomoc techniczna (Priorytet 4) miała za zadanie pomagać zarządzać programem, promować jego efekty oraz przygotować Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013.

W ramach ZPORR województwo lubelskie otrzymało ponad 815 milionów złotych. Podczas realizacji programu podpisano ogółem 1 069 umów o dofinansowanie projektów, o łącznej wartości 1 298 mln zł (uwzględniając wkład własny starających się o dofinansowanie, gdyż zawsze działa to tak, że środki są przyznawane pod warunkiem, że składający wniosek sam jest w stanie pokryć część kosztów inwestycji). Najwięcej umów podpisano w ramach Priorytetów 2 i 3 (odpowiednio 324 umowy o łącznej wartości 187,4 mln zł oraz 405 umów na kwotę 371,5 mln zł), mniejszą liczbę natomiast w Priorytecie 1, przy czym były to projekty o znacznie większej wartości (197 umów o łącznej wartości projektów 723,5 mln zł).

W województwie lubelskim dominowały projekty z zakresu rozwoju umiejętności pracowników, inwestycje dotyczące mikroprzedsiębiorstw oraz przedsięwzięcia z dziedziny transportu. W latach 2004-2006 w naszym regionie zrealizowano 147 projektów dotyczących transportu, 3 z zakresu transportu publicznego, 74 projekty z zakresu środowiska, 14 z kultury i turystyki, 34 projekty dotyczyły infrastruktury edukacyjnej, 63 infrastruktury ochrony zdrowia, 56 technologii informacyjnych, 16 modernizacji terenu, 195 mikroprzedsiębiorstw. W ramach doksztalcania mieszkańców regionu zrealizowano 324 projekty.

Najważniejsze efekty realizacji ZPORR w województwie lubelskim przedstawia poniższa tabela.

Co wykonano?	Ile?
Długość nowych lub zmodernizowanych dróg	349 km
Długość sieci wodociągowych	338,7 km
Długość sieci kanalizacyjnych	283,5 km
Liczba wspartych instytucji opieki zdrowotnej	62
Liczba studentów korzystających z infrastruktury objętej wsparciem	21,6 tys.
Liczba osób korzystających ze szkoleń	31,8 tys.
Liczba nowych oraz wspartych mikroprzedsiębiorstw	760

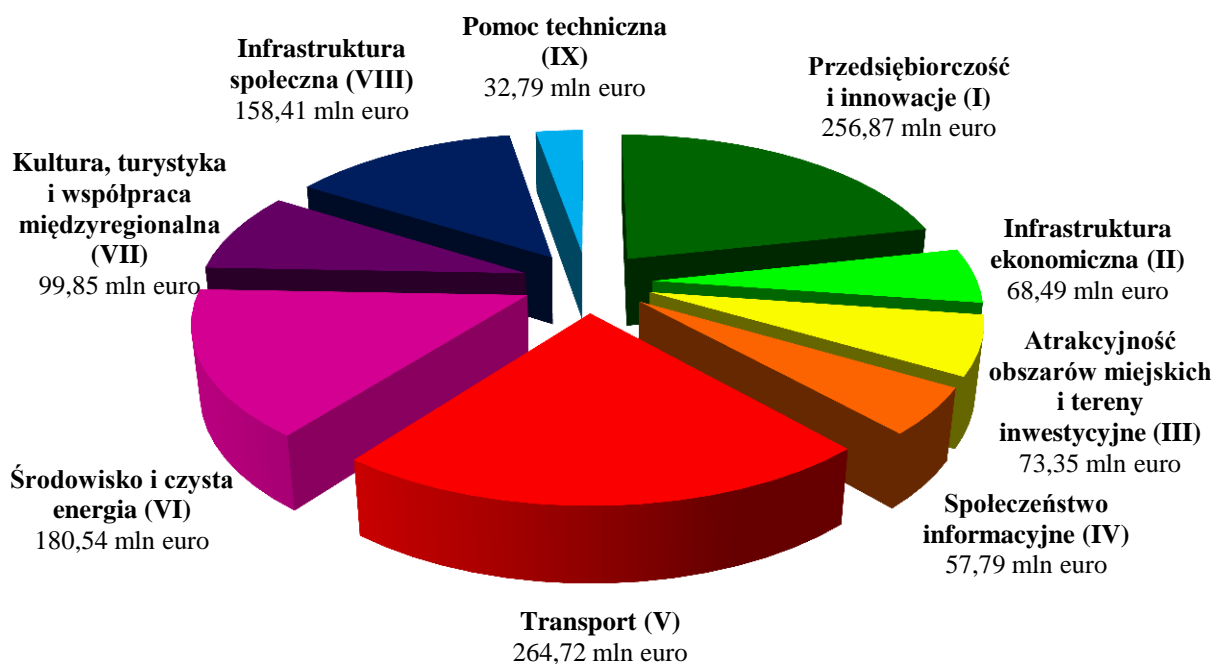
REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2007-2013

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego nazywany jest w skrócie RPO. W Polsce funkcjonuje 16 takich programów – po jednym w każdym województwie. Ich głównym wyróżnikiem jest to, że są realizowane w regionach. Dlatego władze poszczególnych województw decydują na co zostaną przeznaczone środki unijne. RPO uzupełniają inne programy, które są realizowane na skalę krajową:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej,
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna,
- Programy współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013, którym zarządzają władze regionu, został podzielony na dziewięć części, które fachowo nazwano Osiami Priorytetowymi lub prościej obszarami (patrz schemat poniżej).

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013

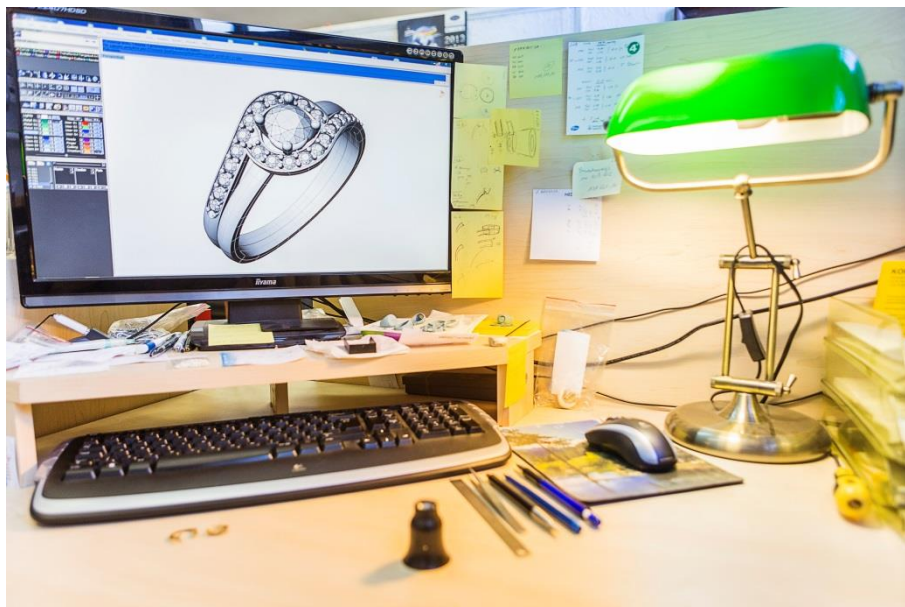
Realizacja I Osi Priorytetowej przyczyniła się do wzrostu konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw (zwłaszcza małych i średnich) działających na terenie województwa lubelskiego, a za podział środków dla nich przeznaczonych odpowiadała Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości (LAWP). Dzięki tym pieniądzom wprowadzono do firm nowe technologie oraz rozwiązania, które sprawiły, że stały się bardziej nowoczesne.

Dzięki środkom europejskim z Regionalnego Programu Operacyjnego nowe firmy mogły rozwijać się i uwierzyć we własne siły. Inwestując w innowacyjne produkty i usługi stały się bardziej konkurencyjne. Zdobywają nowych klientów, wzmacniają swoją pozycję, zwiększają zatrudnienie i mogą zaproponować coraz lepsze produkty lub usługi dla swoich klientów. Wsparcie zostały przede wszystkim małe i średnie firmy, które napędzają gospodarkę regionu.

Instalacja świetlna firmy EUROMET z Lublina

Poprawiła się współpraca między biznesem i nauką. Zadbano o to, aby pracę naukowców w jak największym stopniu wykorzystywać w praktyce. Laboratoria zostały wyposażone w najnowocześniejszy sprzęt oraz sfinansowano różne projekty badawcze. Zadbano również o środowisko naturalne, a przedsiębiorstwa inwestują w odnawialne źródła energii.

Pracownia projektowa firmy jubilerskiej 4 Gold z Lublina

Aby Lubelszczyzna była idealnym miejscem do pracy i wypoczynku, ze środków unijnych rozbudowano też bazę turystyczną w regionie. Z pomocą środków z RPO powstały pensjonaty, hotele, salony SPA oraz trasy turystyczne. Zainwestowano również w uzdrowiska i zabytki, aby przyciągały coraz większą liczbę turystów.

Ośrodek Rekreacyjno-Szkoleniowo-Wypoczynkowy w Majdanie Stuleńskim

Celem II Osi Priorytetowej było stworzenie przyjaznego otoczenia dla prowadzenia biznesu na Lubelszczyźnie. Poprzez realizację odpowiednich zadań zwiększył się dostęp do usług oferowanych przez instytucje otoczenia biznesu, takich jak stowarzyszenia przedsiębiorców, fundacje, inkubatory przedsiębiorczości. Zwiększyła się jakość i dostępność specjalistycznych usług doradczych, informacyjnych oraz finansowych.

Dzięki wsparciu Regionalnego Programu Operacyjnego przedsiębiorstwa uzyskały łatwiejszy dostęp do pieniędzy potrzebnych do działania i rozbudowy. Inwestycje wymagają często zakupu produktów i usług od innych przedsiębiorców. Powstały więc nowe fundusze poręczeniowe, kredytowe i pożyczkowe. Dotacje otrzymały także fundacje, stowarzyszenia przedsiębiorców, czy ośrodki doradcze wspierające firmy z regionu (tzw. instytucje okołobiznesowe).

Fundusze z RPO wpłynęły na rozwój parków przemysłowych, technologicznych, naukowych, stref gospodarczych oraz inkubatorów przedsiębiorczości, a także dały większe możliwości uczelniom i jednostkom naukowym.

Ponadto za europejskie pieniądze firmy i samorzady mogły się promować w kraju i zagranicą. Uczestniczyły w wymianach handlowych, targach i wystawach.

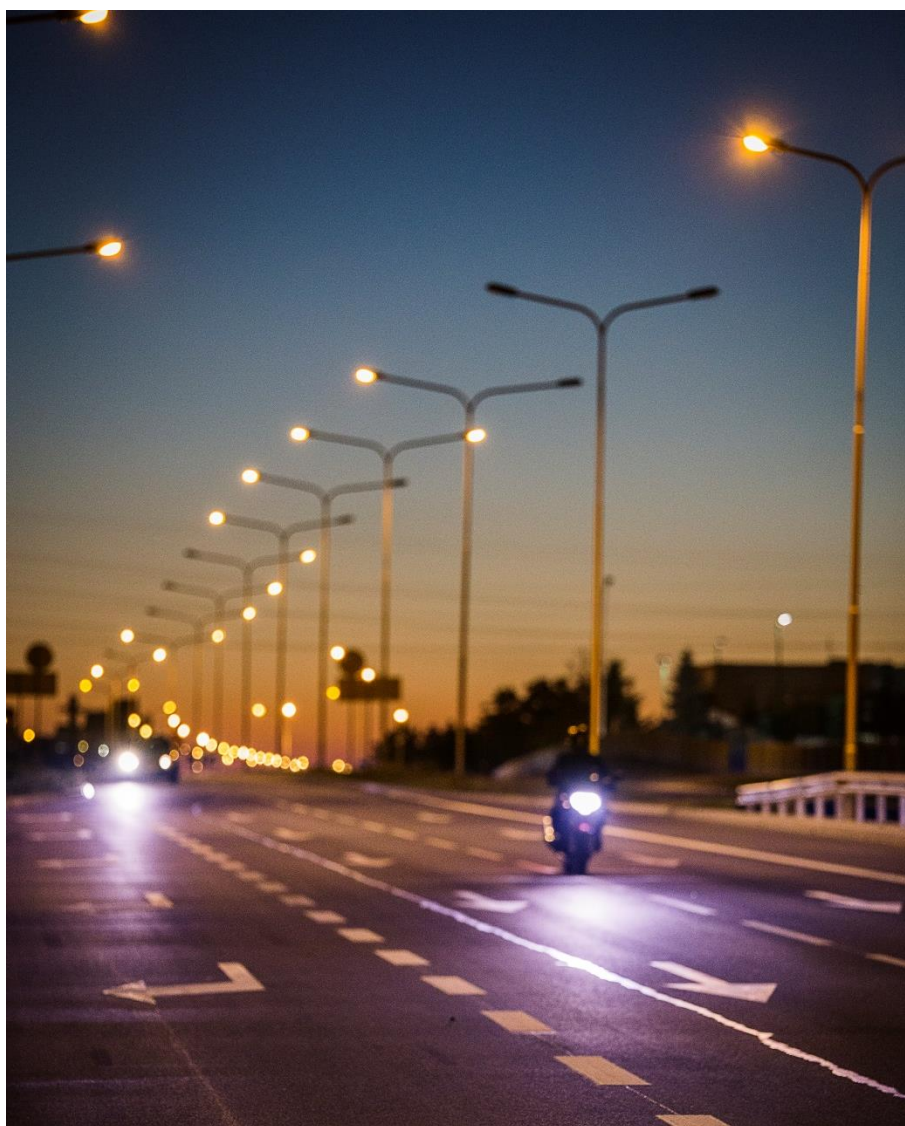
Rekonstrukcja historyczna osady Gotów w Masłomęczu pod Hrubieszowem

III Oś Priorytetowa miała na celu wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez wsparcie obszarów zaniedbanych i terenów inwestycyjnych. Realizowane zadania miały poprawić wizerunek miast, na który niekorzystnie wpływały takie zjawiska, jak niszczenie zabytków, spadek wartości starych mieszkań, zły stan przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej, niewykorzystywanie obszarów po dawnych zakładach przemysłowych

i jednostkach wojskowych oraz niedostosowanie dróg, ulic i skrzyżowań do zwiększonego ruchu pojazdów. Ponadto działania w tym obszarze skupiały się na stworzeniu terenów, które po uzbrojeniu np. w sieci wodociągowe i energię elektryczną będą magnesem przyciągającym nowe inwestycje.

Dzięki funduszom z Regionalnego Programu Operacyjnego m.in. Biała Podlaska, Lublin, Poniatowa, Puławy i Zamość skorzystały z szansy na przygotowanie gruntów pod przyszłe inwestycje, co przełożyło się na przyciągnięcie inwestorów z kapitałem i nowoczesnymi technologiami. Kompleksowo „uzbroiły” tereny inwestycyjne, stwarzając korzystne warunki do powstania nowych przedsiębiorstw. Wybudowały drogi, oświetlenie oraz sieci kanalizacyjne, deszczowe i sanitarne.

Nowa droga ułatwiająca funkcjonowanie firm w dzielnicy Bursaki w Lublinie

Środki z RPO umożliwiły też finansowanie odbudowy zdegradowanych obszarów miast – głównie gruntów po dawnych fabrykach i jednostkach wojskowych. Inwestycje te wpłynęły

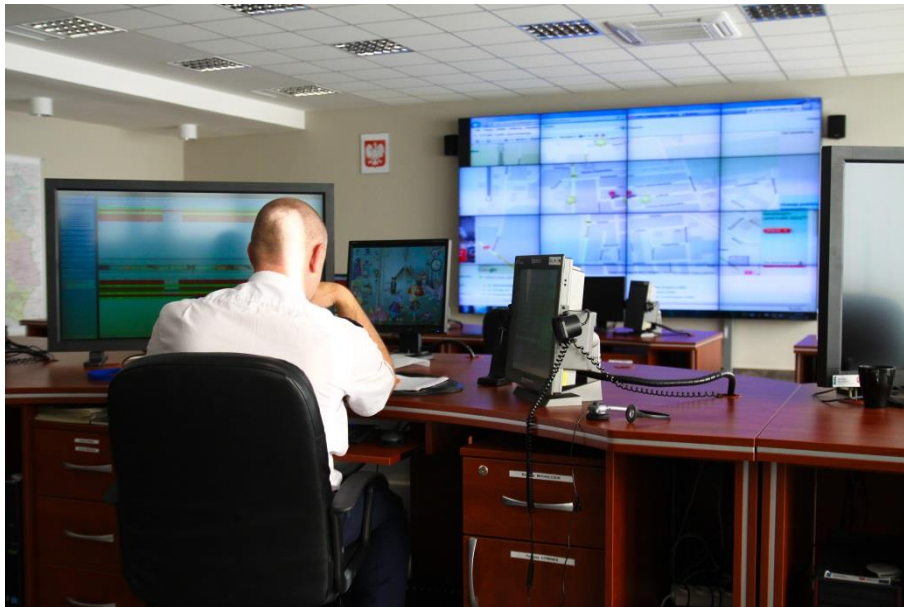
na podniesienie jakości i atrakcyjności dotychczas zaniedbanych terenów. Zmalała w tych miejscach przestępczość i bezrobocie. Poprawił się standard życia mieszkańców. Za pieniądze z Regionalnego Programu Operacyjnego można było wyremontować miejskie place, ogrody, rynki, parkingi, place zabaw, tarasy widokowe i fontanny, a także miejsca rekreacyjne oraz tereny zielone. Fundusze pozwoliły również na remont kamienic i budynków mieszkalnych.

Pałac Sanguszków w Lubartowie wraz z dziedzińcem

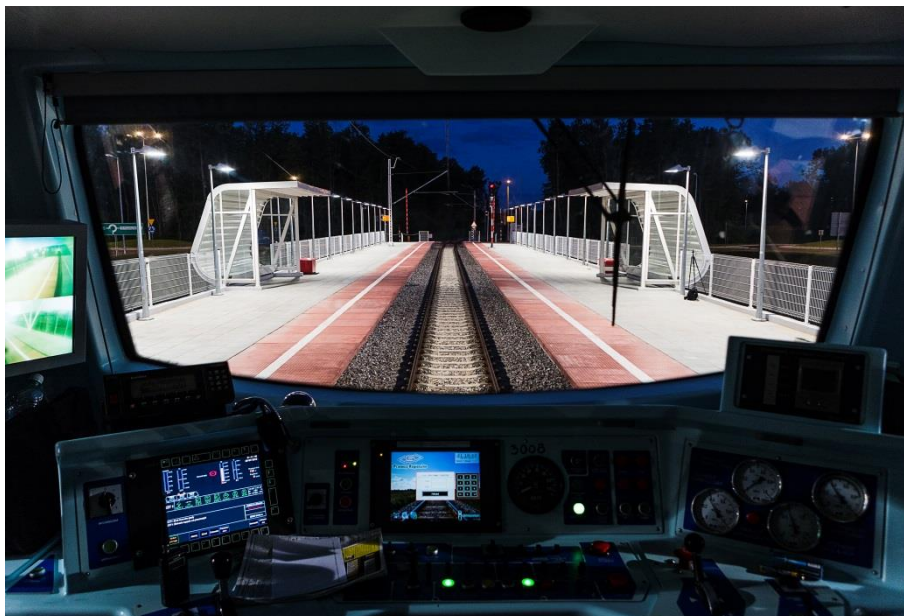
IV Oś Priorytetowa doprowadziła do wzrostu konkurencyjności województwa poprzez rozwój sieci internetowej oraz usług z nim związanych. Poprawa jakości i dostępności oraz upowszechnienie technologii informacyjno-komunikacyjnych są bardzo istotne dla rozwoju regionu.

Trwa tworzenie systemów informatycznych wspierających administrację publiczną, ochronę zdrowia, edukację, kulturę i sport. Urzędy uruchomiły (lub zrobią to niedługo) obieg i przechowywanie dokumentów w postaci elektronicznej, rozbudują bazy danych. Możliwe będzie wprowadzanie interaktywnych systemów dotyczących informacji kulturalnej, turystycznej, biznesowej i naukowej oraz wykorzystanie technologii cyfrowego utrwalania zbiorów bibliotek i archiwów.

Nowoczesne Stanowisko Wspierania Dowodzenia lubelskiej policji

V Oś Priorytetowa służyła poprawie dostępności komunikacyjnej Lubelszczyzny. Przyczyniła się do rozwiązania jednego z największych problemów województwa lubelskiego, jakim była słabo rozwinięta sieć drogową i kolejową. Poprawa funkcjonowania komunikacji miejskiej i regionalnych kolei zachęciła mieszkańców regionu do korzystania ze środków transportu publicznego, co znacząco wpłynęło na zmniejszenie natężenia ruchu w miastach, zwiększyło bezpieczeństwo na drogach i miało pozytywny wpływ na środowisko naturalne.

Szynobus na trasie z Portu Lotniczego w Świdniku do centrum Lublina

W związku z przewidywanym wzrostem zapotrzebowania na usługi transportu lotniczego, z pomocą Regionalnego Programu Operacyjnego, powstał nowoczesny port

lotniczy w Świdniku z nagrodzonym za ciekawy wygląd terminalem i zaprojektowaną od podstaw infrastrukturą transportową. Dofinansowanie wyniosło 125 mln zł, czyli 25% wszystkich kosztów. Lotnisko umożliwia szybkie i sprawne kontakty regionu z innymi obszarami i ośrodkami na terenie Polski i Europy. Za unijne pieniądze wybudowano drogę i położono tor prowadzący z Lublina do lotniska. Do terminalu lotniczego dojechać można wygodnymi, klimatyzowanymi i przyjaznymi dla środowiska szynobusami, które zostały zakupione za unijne pieniądze.

Port Lotniczy Lublin

Powstało również wiele kilometrów nowoczesnych i bezpiecznych dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich. Dzięki RPO zrealizowano jedną z największych inwestycji drogowych na Lubelszczyźnie, czyli budowę i gruntowną modernizację 155 km dróg powiatowych. Prowadzono również inwestycje kolejowe. Zbudowano nowe i odnowiono już istniejące torowiska oraz przejazdy kolejowe. Trwa remont zabytkowego wiaduktu w Lublinie oraz odnowiono połączenie kolejowe między Lublinem, Lubartowem i Parczewem. Na ulicach Lublina, Białej Podlaskiej, Puław, Kraśnika i Zamościa pojawiły się nowe i monitorowane autobusy oraz trolejbusy. Sieć nowoczesnych dróg to szybszy transport, większe bezpieczeństwo podróżujących oraz mniejsza emisja spalin.

Nowoczesne autobusy w Zamościu

Celem VI Osi Priorytetowej była poprawa stanu środowiska naturalnego oraz zapobieganie jego zatrucaniu. Realizacja działań w ramach tego obszaru doprowadziła do poprawy stanu otaczającej nas przyrody, pozytywnie wpływając na jakość życia mieszkańców województwa. Czysta, zadbane i naturalna przyroda zwiększa atrakcyjność turystyczną regionu, zaś nowopowstała sieć wodociągów i kanalizacji oraz odpowiednia gospodarka odpadami pozwala chronić środowisko przed zanieczyszczeniami.

Kolektory słoneczne w Potoku Górnym

W ramach RPO Lubelszczyzna dobrze zadbała o środowisko naturalne – jeden z najcenniejszych walorów naszego regionu. Konwencjonalne źródła energii zostały zastąpione źródłami alternatywnymi, dlatego np. mieszkańcy gmin: Biłgoraj, Wola Uhruska, Potok Górny, Ruda Huta, Podedwórze i Wisznice mogą podgrzewać wodę w swoich domach energią pochodzącą z kolektorów słonecznych.

Kolektory słoneczne w miejscowości Ruda Huta

Przez kilka lat funkcjonowania programu zbudowano i zmodernizowano kilka oczyszczalni ścieków oraz poprawiono gospodarkę odpadami ze szczególnym uwzględnieniem ich segregacji. Pieniądze europejskie pomogły ratować miejsca szczególnie zmienione przez człowieka (wysypiska, obszary przemysłowe) oraz przeprowadzić akcję likwidacji azbestu, który jest szkodliwy dla ludzi i środowiska naturalnego. Udało się zbudować nowe zbiorniki retencyjne pozwalające przeciwdziałać powodziom i suszom.

Zbiornik wodny na rzece Jacynka w miejscowości Jacnia

Z RPO Ochotnicze i Państwowe Jednostki Straży Pożarnej zostały wyposażone w najnowocześniejszy sprzęt ratowniczy. Na przykład komendy PSP w Biłgoraju, Janowie

Lubelskim, Lubartowie, Kraśniku i Tomaszowie Lubelskim korzystają z nowych samochodów ratowniczo-gaśniczych.

Nowoczesne wozy strażackie PSP w Lubartowie

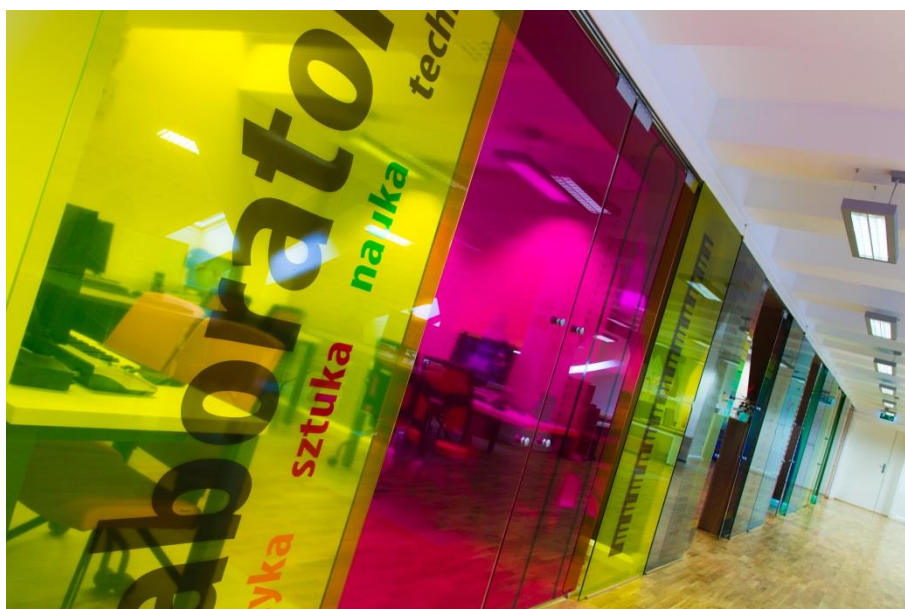
W ramach VII Osi Priorytetowej wspierano kulturę i turystykę oraz wzmacniano współpracę międzynarodową regionu. Województwo lubelskie to jeden z ciekawszych przyrodniczo i kulturowo zakątków Polski, a turystyka to dla niego wielka szansa na rozwój. Z RPO dofinansowano projekty dotyczące dziedzictwa kulturowego i infrastruktury podnoszącej atrakcyjność turystyczną. Poprawiono jakość usług kulturalnych i turystycznych. Poprzez realizację działań w ramach współpracy międzyregionalnej dotyczących organizowania imprez, szkoleń, seminariów, wydawania publikacji i biuletynów informacyjnych oraz aktywnej promocji w kraju i za granicą, można było zareklamować walory naszego regionu wśród szerokiego grona ludzi.

Zespół Zamkowy w Kazimierzu Dolnym

Program przyczynił się do konserwacji dzieł sztuki i zabytków, ułatwienia dostępu do dóbr kultury oraz promocji atrakcyjnego wizerunku Lubelszczyzny. Za pieniądze z RPO sfinansowano plany rozwoju lokalnych produktów kulturowych i turystycznych, podtrzymano tradycje regionalne oraz wypromowano miasta i miejsca, które warto zobaczyć. Wsparto ponadto ciekawe wydarzenia – koncerty, festiwale, festyny. Dzięki środkom unijnym wystąpili w Lublinie światowej sławy artyści (Carnaval Sztukmistrzów). Fundusze europejskie umożliwiły organizację wielkiego koncertu legendarnej grupy „EUROPE” oraz Jarmarku Jagiellońskiego w stolicy województwa. Korzystając z funduszy europejskich zbudowano także sale koncertowe i wystawowe, ośrodki kultury oraz biblioteki.

Multimedialna Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży wraz z MultiCentrum w Białej Podlaskiej

Dzięki wsparciu Unii Europejskiej na miejscu tzw. „Teatru w Budowie” powstanie jeden z najprężniejszych ośrodków kultury w Polsce, czyli Centrum Spotkania Kultur w Lublinie. Wykonano remont Zamku Lubelskiego, Kaplicy Trójcy Świętej i Bramy Krakowskiej w Lublinie, gruntownie odnowiono Stare Miasto i ZOO w Zamościu. Zadbano też o bezpieczeństwo turystów inwestując w monitoring oraz systemy zabezpieczeń obiektów kulturalnych.

ZOO w Zamościu

Celem VIII Osi Priorytetowej była poprawa warunków do nauki oraz dostępu do wiedzy, usług medycznych i pomocy społecznej.

Budynek gimnazjum w miejscowości Borzechów Kolonia

Nowoczesne pomoce edukacyjne w Zespole Szkół w Wojciechowie

Dzięki RPO powstały nowe szkoły, boiska sportowe, baseny. Przez to poprawiły się warunki do nauki i uprawiania sportu. Takie inwestycje zmieniły wiele miast. Dostęp do nowoczesnej bazy sportowej przyciąga turystów i zapewnia lepszą kondycję fizyczną mieszkańców, a szczególnie dzieci i młodzieży. Najważniejszym z projektów sportowych jest budowa stadionu miejskiego w Lublinie, a na uwagę zasługuje również kompleks naukowy z nową halą widowiskowo-sportową AWF w Białej Podlaskiej oraz pływalnia w Radzynie Podlaskim.

Kryta pływalnia w Radzynie Podlaskim

Dzięki RPO za unijne pieniądze został kupiony nowy sprzęt medyczny najwyższej jakości, dostosowano pomieszczenia i infrastrukturę techniczną szpitali do wymogów Ministra Zdrowia. Nowa aparatura medyczna i cyfrowe wyniki badań w szpitalach

powiatowych i specjalistycznych na Lubelszczyźnie podniosły standardy leczenia. Zbudowano lub rozbudowano systemy informatyczne pozwalające na lepszy dostęp pacjentów oraz lekarzy do ważnych danych, sfinansowano termomodernizację (np. ocieplenie i wymiana okien) budynków szpitalnych, przychodni, poradni oraz ośrodków zdrowia.

Rezonans magnetyczny w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Białej Podlaskiej

Regionalny Program Operacyjny to także szansa na rozwój uczelni. Dzięki funduszom szkoły wyższe zwiększyły liczbę studentów, otworzyły dodatkowe kierunki. Powstały nowe akademiki i sale dydaktyczne z multimedialnymi pomocami naukowymi. Wyposażono laboratoria i pracownie badawcze. Przy UMCS w Lublinie powstał nowoczesny Inkubator Medialno-Artystyczny, a Uniwersytet Przyrodniczy wybudował własną bibliotekę.

Biblioteka Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Pomoc techniczna, czyli IX Oś Priorytetowa, służyła zapewnieniu odpowiedniego zarządzania programem oraz promocji jego efektów.

Z ogromnej liczby proponowanych przedsięwzięć zespoły ekspertów z różnych dziedzin wybierały projekty wyróżniające się oryginalnością, pomysłem i starannym wykonaniem. Województwo lubelskie w latach 2007-2013 dzięki Regionalnemu Programowi Operacyjnemu wsparło ponad 2500 projektów za prawie 5 miliardów złotych, które otrzymało z Unii Europejskiej.

Jakich efektów realizacji RPO możemy się spodziewać? Szacuje się, że do 2015 r. dotacje inwestycyjne uzyska ponad 1000 firm. Na Lubelszczyźnie wsparcie trafi do 300 nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw, czyli takich, które prowadziły działalność poniżej 2 lat. Pracę znajdzie przeszło 3000 osób. Ponad dziewięćdziesięciu przedsiębiorców otrzyma dofinansowanie na doradztwo, a ponad 150 na inwestycje w turystykę. Natomiast przeszło 1000 firm wprowadzi na rynek nowe lub innowacyjne produkty.

Do zakończenia programu na Lubelszczyźnie odbędzie się około 100 kampanii i wydarzeń promujących region i przedsiębiorców. Około 2200 firm skorzysta z usług instytucji otoczenia biznesu, wspartych z Regionalnego Programu Operacyjnego. Dzięki RPO zostanie udzielonych ponad 1800 pożyczek i poręczeń z funduszy kredytowych i pożyczkowych.

Do 2015 r. powstanie w województwie 400 ha powierzchni inwestycyjnych oraz 165 ha terenów zrewitalizowanych. Na kompleksowo uzbrojonych terenach inwestycyjnych i odnowionych obszarach miejskich powinno pojawić się około 35 nowych firm oraz ponad 2300 miejsc pracy. Dofinansowanie otrzyma 29 projektów zwiększających atrakcyjność miast.

W województwie lubelskim zrealizowanych zostanie także 60 projektów dotyczących społeczeństwa informacyjnego. Większość z nich to przedsięwzięcia z zakresu e-usług, m.in. e-administracji. Ponadto na Lubelszczyźnie powstanie 1500 miejsc powszechnego dostępu do sieci, a 2 mln osób będzie mogło korzystać z usług on-line.

Do 2015 r. odnowionych zostanie około 500 km dróg oraz 32 km linii kolejowych.

Dodatkowo, dzięki funduszom z RPO dostęp do sieci wodociągowej uzyska 17,3 tys. osób, a 43 tys. będzie mogło korzystać z sieci kanalizacyjnej. Ponad 431 tys. mieszkańców województwa obejmie selektywna zbiórka odpadów. Z kolei 7100 osób zostanie zabezpieczonych przed powodzią i jej skutkami.

Zakłada się, że do zamknięcia Programu liczba turystów odwiedzających Lubelszczyznę wzrośnie o ponad 265 tys. Środki z RPO otrzyma łącznie 53 projekty z zakresu turystyki. Oferta turystyczna województwa lubelskiego zostanie wzbogacona o ponad 48 nowych

atrakcji i produktów turystycznych. Dodatkowo 190 osób znajdzie zatrudnienie w branży kulturalnej i turystycznej.

Do 2015 roku 16 szpitali z województwa lubelskiego zostanie zmodernizowanych, a 31 kupi nowoczesny sprzęt medyczny umożliwiający szybką diagnozę i większą skuteczności leczenia. Zostanie również wykonanych ponad 400 tys. specjalistycznych badań. Ponadto wspartych zostanie 58 szkół wszystkich szczebli. Ponadto powstanie 26 obiektów sportowych w regionie.

Więcej informacji na temat Unii Europejskiej, ZPORR, a przede wszystkim RPO WL znajdziesz pod poniższymi adresami:

www.rpo.lubelskie.pl

www.mapa.rpo.lubelskie.pl

www.rpo.lubelskie.pl/wirtualnyspacer

www.lawp.eu

www.funduszeuropejskie.gov.pl

Źródła:

1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (wersja z 27 września 2013 r.) – dokument podstawowy;
2. *Fundusze Europejskie dobrze wykorzystane – Lubelszczyzna w 30 odsłonach*;
3. K. Grabczuk, B. Kawałko, *Kształtowanie procesów rozwojowych regionu lubelskiego – kontekst interwencji ZPORR 2004–2006*;
4. Materiały promocyjne z archiwum Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie;
5. Zdjęcia z archiwum Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie.

WIELKI KONKURS

WIEDZY O FUNDUSZACH EUROPEJSKICH

PULA NAGRÓD:

400 TABLETÓW

800 SŁUCHAWEK

GADŻETY

O SZCZEGÓŁY PYTAJ NAUCZYCIELI
W TWOJEJ SZKOLE

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

